

PIETER BRUEGEL, ELDRI: TÆR SJEY DEYÐSSYNDIRNAR. GJRD. KOPARRISTUPRENT FRÁ 1550-UNUM

LÝSING FYRI FILMIN FIFTY SHADES OF GREY. 2015

inum? Í yvirskriftini í ummæli í framfýsna blaðnum *Fregnir*, reksar Carl Jóhan Jensen upp hesi orð úr leikinum: Skomm, blygd, sköp, burðarliður, petti, lall, glips, piska, keil, flerra, got, pill, klov, kunta, grolla, kusa. Bara miðlaðu orðini loypa ekká á fólk og skapa kjak í almenna rúminum.

Kjakið flutti seg inn á ting, har tingmenninir Gerhard Lognberg fyri Javnaðarflokkinn og Jógvan á Lakjuni fyri Fólkaplokkinn, sum tók áðurnevnda filmseftirlit av, seta spurnartekin við, um hetta er list, og hvat slag av list hevur uppiborðið almennan stuðul, hóast vit hava armslongdarprinsippið til dømis í umsitingini av Mentanargrunni Landsins.

Í Danmark í 1965 varð ein arbeiðsmaður kendur fyri á sama hátt at venda sær ímóti almennum stuðli til list, sum honum ikki dámdi. Hann æt Peter Rindal (1923-

filminum, tí hann lýsti ikki tað *rætta* Russland.

Um sama mundi vóru altjóða metsølubøkurnar *Fifty Shades of Grey* (E.L. James) at fáa í hvørjum bókahandli á øllum tungumálum. Hóast bøkurnar eisini vóru metsølubøkur í Føroyum vórðu tær ikki týddar til føroyskt.

Tá Havnar Bio í februar í 2015 frumsýndi filmin *Fifty Shades of Grey* (Sam Taylor-Johnson), sum bygd á somu bókur, sást ræðslan skjótt í øllum heimligum miðlum. Braneggaði bloggjarin Marna Jacobsen heitti á fólk um ikki at fara í biograf, men heldur at senda peningin fyri atgongumerkið til Kvinnuhúsið. Hon sigur, at innsavningin skal hjálpa teim kvinnum, sum verða bukaðar í Føroyum. Men hvørki hon, ella leiðarin í Kvinnuhúsinum, Elin Reinert Planck, sum vátar uppáhaldið um bukaðar kvinnur, hava sæð filmin.

2009), og fólksliga atfinningarsemið móti ráðandi list á almennum søvnum varð kallað Rindalisma. Rindal var goymslumaður og limur í Fremskridtspartiet.

FIFTY SHADES OF GREY

Tá russiski filmurin *Leviathan* (Andrej Svjagintsev 2014) varð sýndur úti í heimi og vann hópin av stórum og sjónligum heiðurslønnum, kravdu russiskir politikarar, at mentamálaráðharrin, Dmitri Medvedev, tók almenna stuðulin frá

Hóast vánaligastu ummæli í nýggjari filmssøgu, og filmsárið enn er nýtt, so væntar Havnar Bio fyri vist, at hetta verður filmurin, ið flestu føroyingar vilja síggja í ár. Orsøkin er, at hann hevur fingið so nógva umtalu, og at hann verður vístur samstundis her hjá okkum og í útheimi. Filmurin er ikki eitt abstrakt hugtak úr øðrum londum, men kann síggjast her og nú. Kringvarpið tók tí evnið upp í morgunsendingini *Góða Morgun Føroyar*, ið sambært lurtarakanningum hevur nógvr flestar lurtarar.

Í sendingini hoyrdu vit tvær kvinnur, Maluna Eyð-undsdóttir, sum hevð sæð filmin kvøldið fyri, og Marnu Jacobsen, sum enn ikki hevði sæð filmin, men tó helt fast um boykottið. Marna, sum er mín yndis bloggari, grundgevur soleiðis fyri boykottinum av filminum:

“Tí hetta er ein av mongum bókum, mongum ímyndum, har tú skalt lullast inn í eina romantiska fatan av, at allar kvinnur elska at verða bukaðar...”

Hóast mótmælið tekur støði í bókini, rakar tað filmin. Mælt verður ikki til innrás í *Riti* og *Ráki* at banna bøkurnar niður og norður, og so flyta keypsprisin til Kvinnuhúsið. Veit, at tær tríggar bøkurnar eru munandi dýrari enn eina bilettin til filmin í biografinum, sum roynir at hóra undan við eini aktuallari skrá mitt í okkara doyggjandi høvuðsstaði.

Eftir hesa moralsku miðlaræðslu standi eg sum kánus á heimrustini. Var hetta eitt bíligt skoritriks í almenna maktmentarrúminum? At skilja dumbu frá bosi? Ella var hetta ein berlig staðfesting av, at vit liva í eini svart hvítari bókstavamentan, har litaður filmur ikki eigur innivist?

Livst, so spyrst.